

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Běrunice, okres Nymburk

Běrunice 77, 289 08 Běrunice

Identifikátor školy: 600 050 742

Termín konání orientační inspekce: 10. - 11. leden 2002

Čj.	032 012/02-5101
Signatura	oc6bv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Neúplná základní škola bez právní subjektivity. Je tvořena třemi třídami: I. (první a třetí ročník), II. (druhý a čtvrtý ročník) a III. (pátý ročník). Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT dne 30. dubna 1996 pod č.j. 16847/96-2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25. srpna 1998 pod č.j. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.

Podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28/2000 ze dne 1. září 2000 vydaného Školským úřadem Nymburk je součástí školy školní družina, jenž nebyla předmětem této orientační inspekce.

V tomto školním roce byla škole udělena na jeden školní rok výjimka z počtu žáků školy (MŠMT pod č.j.: 13 539/2001-22 dne 28. března 2001).

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

V průběhu orientační inspekce byly sledovány a hodnoceny podmínky a průběh výuky v předmětech český jazyk a matematika. Pro hodnocení těchto předmětů jsou společné následující body:

- Časová dotace hodin odpovídá ve všech ročnících učebnímu plánu uvedeného vzdělávacího programu. Obsah učiva mají vyučující rozpracován do tematických plánů v souladu s učebními osnovami. Cíle výuky a její průběh byly přiměřené schopnostem žáků. Během vyučování byly v některých hodinách zjištěny menší metodické a organizační chyby, které svědčily o ne vždy promyšlené přípravě na hodinu a částečně ovlivňovaly efektivní využití času určeného pro výuku.
- Ve škole vyučují český jazyk a matematiku celkem tři učitelky. Z tohoto počtu dvě učitelky mají úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku českého jazyka, jedna učitelka je bez odborné i pedagogické způsobilosti (vychovatelka). V žádné ze sledovaných hodin tato skutečnost neměla výrazně negativní vliv na kvalitu výuky.
- Vybavení a uspořádání učeben odpovídá základním hygienickým normám. Díky pochopení zřizovatele a péči vyučujících poskytuje interiér školy podnětné estetické prostředí pro činnost učitelů a žáků. Třídy jsou prostorné, dostatečně osvětlené, vybavené vhodným nábytkem. Ve třídách jsou k dispozici koberce pro aktivity mimo lavice.
- Kromě sešitů, učebnic a dalších pracovních listů nepoužívaly učitelky téměř žádné další učební pomůcky. Škola má k dispozici audiovizuální a didaktickou techniku, ve sledovaných hodinách nebylo její použití zaznamenáno.
- Učitelky se snažily dodržovat zásady psychohygieny učení. Jejich organizační pokyny byly jasné, přiměřené a srozumitelné. Aplikovaly zásady názornosti, soustavnosti a přiměřenosti učiva. V hodinách byl dostatek času k procvičování učiva, což přispívalo ke klidné, přátelské pracovní atmosféře. Vyučující chápaly chybování žáků jako zcela přirozený prvek procesu učení. Pozitivním slovním hodnocením a individuální pomocí předcházely nežádoucímu zatěžování psychiky žáků. Pedagogicko-psychologickým zásadám odpovídá i zařazení sledovaných předmětů v rozvrhu hodin jednotlivých ročníků. Ne vždy však docházelo k diferencování náročnosti požadavků (zejména na bystřejší žáky), k zařazování

relaxace ať již pohybem či častějším střídáním různých činností, k poskytování dílčích informací o úspěšnosti řešení ihned po skončení samostatného procvičování učiva. Ve dvou hodinách výrazně dominovala práce vyučující nad prací žáků. Žáci nebyli vedeni k vyhledávání alternativních postupů při řešení úloh a k rozvoji vlastní tvořivosti.

- Struktura vyučovacích jednotek odpovídala charakteru výuky v málotřídní škole. Učitelky pravidelně střídaly přímou práci s jednotlivými ročníky se samostatným procvičováním učiva. Jedinou použitou metodou byl řízený rozhovor se žáky.
- V žádné ze sledovaných hodin nebyly zaznamenány kooperativní formy práce, spolupráce žáků při řešení problémů.
- Vstupní motivace měla především formu seznámení s programem hodiny. Častá slovní pochvala byla potom hlavním prostředkem průběžné motivace a posilování jejich zdravého sebevědomí. Význam zpětné vazby a následného hodnocení byl podceněn zejména v souvislosti se samostatnými činnostmi. Po skončení samostatné práce se žákům nedostalo ani dílčích informací o správnosti řešení.
- V žádné ze sledovaných hodin nebylo žákům umožněno hodnotit vlastní výkony, nebo výkony svých spolužáků. Stručné hodnocení práce celé třídy, motivace žáků aktualizací učiva, příklady z praxe a využíváním mezipředmětových vztahů a denních zkušeností žáků bylo zaznamenáno pouze v části hodin.
- Klasifikace známkou nebylo ve sledovaných hodinách použito. Všechny uložené písemné úkoly jsou pečlivě opraveny a odpovídajícím způsobem hodnoceny.
- Vztahy mezi žáky a pedagogy jsou založeny na vzájemné důvěře a respektování pravidel školního řádu. Učitelky dbaly i na dodržování základních pravidel společenského chování mezi žáky navzájem (ve sledovaných hodinách i o přestávkách). Nežádoucí projevy se v chování žáků nevyskytovaly. V této souvislosti oceňují členové inspekčního týmu zejména práci se žáky prvního ročníku, kteří si již na velmi dobré úrovni osvojili dovednosti školáků. Většina žáků měla k výuce pozitivní vztah. Příležitost k rozvoji základních komunikativních dovedností měli žáci ve značně omezené míře. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Český jazyk

Personální podmínky pro výuku českého jazyka byly velmi dobré. Plánování a příprava, materiální a psychohygienické podmínky byly průměrné. V organizaci, formách a struktuře sledovaných hodin převládají klasické metody a formy práce, proto byl tento ukazatel hodnocen jako průměrný. V oblastech motivace a hodnocení a interakce a komunikace byla pozitivní a negativní zjištění zhruba v rovnováze.

Celkově byla výuka předmětu český jazyk ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

Matematika

Personální podmínky pro výuku matematiky jsou velmi dobré, ve všech ostatních sledovaných jevech (tj. v plánování a v přípravě výuky; v psychohygienických a v materiálních podmínkách výuky; v organizaci, formách a metodách výuky; v motivaci a v hodnocení; v interakci a v komunikaci) byla zjištěná pozitiva a negativa v rovnováze.

Celkově měla úroveň výuky matematiky ve sledovaných hodinách průměrnou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh vzdělávání (se zřetelem na personální, materiálně-technické a psychohygienické podmínky) byl hodnocen jako průměrný.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

V oblasti **plánování** v současné době není zpracován žádný dlouhodobější koncepční výhled, který by upřesňoval další rozvoj školy a který by určoval priority pro práci školy. Pro letošní školní rok stanovila ředitelka některé úkoly prostřednictvím (*Rámcového plánu činnosti na rok 2001/2002*). Plán má spíše charakter informační, úkoly jsou velmi obecné, což jeho hodnotu snižuje. Chybí konkrétní určení kdo, kdy a jak má úkoly plnit a také stanovení metod průběžné kontroly úspěšnosti jejich splnění. Ředitelka rovněž vzhledem k velikosti a podmínkám školy nezpracovává krátkodobé plány (týdenní, měsíční apod.). Dalším plánovacím materiálem je *Plán vycházek, exkurzí a kulturních akcí na školní rok 2001/2002*. Konkrétní úkoly pro nový školní rok jsou stanoveny na zahajovací pedagogické radě a jsou v průběhu školního roku aktualizovány podle situace ve škole a podle podmínek, které nastanou.

Kontrolou bylo zjištěno, že učební plány pro jednotlivé ročníky jsou dodržovány. Volitelné a nepovinné předměty škola nezřizuje, ale nabízí žákům s ohledem na velikost této malotřídní školy dostatečný počet zájmových kroužků (kroužek německého jazyka, tělovýchovný kroužek, kroužek dovedných rukou, myslivecký kroužek).

Pro individuálně integrované žáky, na které škola požaduje další finanční příspěvek ze státního rozpočtu, jsou zpracovány *individuální vzdělávací plány*. Chybí v nich ale záznamy o průběhu a vývoji odstraňování potíží těchto žáků v průběhu školní docházky. Plánování jako celek v plné míře nenavazuje na kontrolní činnost a na analýzu stavu školy.

Organizační činnost školy se řídí především dokumentem s názvem *Organizační řád*, který ředitelka zpracovala, přestože škola nemá právní subjektivitu (projednán pedagogickou radou 30. srpna 2001). Jeho součástí je i struktura školy, tzv. *pavouk*. Kompetence pro jednotlivé zaměstnance školy jsou stanoveny v písemné podobě. Vzhledem k velikosti a charakteru školy pracuje ředitelka školy bez zástupce. Povinná dokumentace školy upravující výchovně-vzdělávací činnosti je vedena. Byly v ní shledány některé dílčí nedostatky zejména administrativního charakteru.

Poradním orgánem ředitelky školy je pouze pedagogická rada. Vzhledem k počtu učitelek a k velikosti školy nebyly zřízeny žádné metodické orgány a jejich činnost nahrazuje denní osobní kontakt mezi všemi pedagogickými pracovníky. Pedagogická rada se pravidelně schází,

o jejím jednání jsou vedeny zápisy. *Vnitřní řád základní školy* obsahuje všechna předepsaná ustanovení. Zápisy z pedagogických rad bylo doloženo jeho projednání pedagogickou radou.

Vnější a vnitřní informační systém je funkční. K žákům školy se informace dostávají prostřednictvím třídních učitelů, různých nástěnek a vývěsek na chodbách školy. Učitelé a zaměstnanci školy jsou informováni rovněž osobním kontaktem s ředitelkou. Povinné informace o škole jsou zveřejněny. Rodiče nevytvořili žádné registrované ani neformální sdružení. Rada školy ustavena není. *Výroční zpráva o činnosti ZŠ Běrunice ve školním roce 2000/2001* je zpracována v souladu s příslušnými právními předpisy. Obsahuje všechny předepsané části. Ředitelka školy nemůže doložit její prokazatelné projednání s pracovníky školy.

Ředitelka školy vydala pouze jediné rozhodnutí (o dodatečném odkladu školní docházky). Bylo vydáno v souladu s platnými předpisy.

Vedení a motivování pracovníků: V době konání inspekce pracovaly ve škole čtyři pedagogické a jedna provozní pracovnice. Odborná a pedagogická způsobilost učitelek byla popsána v předcházející části zprávy. Další plně kvalifikovaná vyučující je v současné době na mateřské dovolené. Vychovatelka školní družiny, která vyučuje na část úvazku předměty s výchovným zaměřením, je absolventkou střední ekonomické školy.

Ředitelka školy používá ve své denní práci demokratický, participativní styl řízení. Vzhledem k malému pracovnímu kolektivu školy zná ředitelka velmi dobře zájmy, schopnosti a dovednosti jednotlivých pracovníků a může je využívat jak při stanovení úvazků, tak zejména při organizování různých akcí mimo vyučování.

Všem pedagogickým pracovníkům je k dispozici nabídka akcí určených k jejich dalšímu vzdělávání prostřednictvím Služby škole Nymburk. Z organizačních důvodů však tyto akce může navštěvovat pouze ředitelka a vychovatelka školní družiny. Ke svému dalšímu vzdělávání mohou ostatní vyučující využívat především školní učitelskou knihovnu.

Ředitelka vypracovala *Kritéria přiznání osobního příplatku*, která jí umožňují provádět, kromě morálního, také finanční ocenění nadstandardní práce kolegyň. Ředitelka má také určité omezené finanční možnosti k přidělování mimořádných odměn.

Pracovní prostředí učitelek je prakticky totožné s pracovním prostředím žáků a jeho kvalita již byla popsána v předcházejících částech zprávy. Totéž se týká vybavení školy pomůckami, které by usnadňovaly vyučujícím práci.

Systém **kontroly** není v písemné formě vypracován. Vychází z pracovních možností ředitelky a denních potřeb provozu školy. Zápisy v třídních knihách za školní rok 2000/2001 je dokladováno, že ředitelka školy vykonala v tomto období celkem sedm hospitací (z toho dvě u nekvalifikovaných vyučujících). Jedna hospitace byla zaměřena na pravidelnou kontrolu čtení. Další poznatky o kvalitě výuky získává ředitelka přímou prací se žáky, když zastupuje chybějící kolegyň. Pro ředitelku jsou rovněž velmi cenné informace o úspěšnosti bývalých žáků, kteří pokračují ve školní docházce v Základní škole v Městci Králové. Prokazatelná je také kontrola základní dokumentace třídních učitelů a vychovatelky školní družiny.

Ve škole jsou pravidelně prováděny revize technických zařízení. Podle finančních možností zřizovatele jsou zjištěné nedostatky odstraňovány. Práce provozního zaměstnance je kontrolována prakticky denně v rámci běžného pracovního styku. Ve škole je pořádek.

Vzhledem k zaměření inspekce, nebyla jejím předmětem kontrola efektivnosti čerpání prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V oblasti plánování chybí návaznost na kontrolní a analytickou činnost. Úroveň plánování byla hodnocena jako průměrná. Organizační systém je vzhledem k velikosti a charakteru školy funkční. Celkově bylo organizování hodnoceno jako průměrné. Vedení a motivování pracovníků má celkově velmi dobrou úroveň. Kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň.

Podmínky pro fungování školy jako systému byly celkově hodnoceny jako průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Vnitřní řád Základní školy v Běrunicích
- Rámcový plán činnosti na rok 2001/2002
- rozhodnutí o dodatečném odkladu školní docházky
- individuální plány integrovaných žáků
- zápisy z pedagogických rad
- Organizační řád ze dne 30. srpna 2001
- Klasifikační řád platný od 3. září 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28/2000 ze dne 1. září 2000
- Výjimka z počtu žáků udělená MŠMT ČR dne 28. března 2001 pod č.j.: 13 539/2001-22 na školní rok 2001/2002
- Kritéria přiznání osobního příplatku ze dne 3. září 2001
- třídní knihy za školní rok 2000/2001
- třídní knihy za školní rok 2001/2002
- katalogové listy žáků a třídní výkazy ze školního roku 2001/2002
- časově-tematické plány jednotlivých učitelek pro český jazyk a matematiku
- hospitační záznamy ředitelky
- hospitační záznamy inspektorů
- podkladová inspekční dokumentace
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001
- vzorek žákovských knížek a žákovských písemností
- Inspekční zpráva ČŠI čj. 036 49/98-2453 z 18. května 1998

ZÁVĚR

V porovnání současného stavu s výsledky předcházející orientační inspekce čj. 036 49/98-2453 ze dne 18. května 1998 bylo konstatováno, že došlo ke zlepšení zejména v oblasti materiálních podmínek. Oproti tomu se ale nedaří více využívat spolupráce s rodiči a zapojit je výrazněji do práce školy.

Škola má ke své činnosti velmi dobré prostorové podmínky. Využívá budovu s dvěma podlažími, ve které jsou umístěny tři učebny, místnost pro školní družinu a malá tělocvična. Vybavení školy pomůckami a učebnicemi je standardní. Jejich postupná inovace je závislá na finančních možnostech rozpočtu a není zcela patrná. Celkové personální podmínky výuky jsou průměrné.

Průběh vzdělávání:

Průběh vzdělávání byl sledován prostřednictvím celkem 10 hospitací v českém jazyce a matematice. Z toho ve dvou byl hodnocen jako velmi dobrý a v osmi hodinách jako průměrný. Jeho celková úroveň v obou uvedených předmětech byla hodnocena jako průměrná.

Na základě těchto zjištění byl průběh vzdělávání celkově hodnocen jako průměrný.

Podmínky vzdělávání:

Plánování není dostatečnou měrou propojeno s kontrolní a analytickou činností. Není využíváno dlouhodobého plánování a nejsou stanoveny priority školy. Střednědobé plánování vyhovuje danému typu a velikosti školy. V oblasti plánování byla konstatována rovnováha mezi pozitivními a negativními zjištěními. Organizační systém je vzhledem k velikosti a charakteru školy funkční. Povinná dokumentace je vedena a nebyly v ní shledány žádné zásadní nedostatky. Dílčí problémy jsou ve spolupráci školy a rodičů. Celkově bylo organizování hodnoceno jako průměrné. Vedení a motivování pracovníků má celkově velmi dobrou úroveň. V kontrolní činnosti jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Podmínky jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Skokan
Členové týmu	Jaroslav Richter

V Kutné Hoře dne 29. ledna 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. února 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Bohumila Fifernová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad, odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, Praha 5	25. února 2002	032 046/02-5101
Obec Běrunice, Běrunice 176, 289 08	25. února 2002	032 047/02-5101
Rada školy	nebyla zřízena	-----

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány